

„Edinost“

Izida enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kronj

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se sprava se oira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo številke po 6 stotink, v Trstu pa po 8 stotink.

Vredn. št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšerciat v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Istisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Zasramovalcem sv. Cirila in Metodija.

I.

Tudi ljubljanski »učenjaki« so udarili po sveti rimsko-katoliški unijatski cerkvi ter jo obsodili istotako kakor razkolno, pravoslavno in protestantsko cerkev. Ko smo odločno zavrnili njih konfuzno zmoto ter javno ožigosali ošabnost in nevednost njihovo, prenehali so za čas z napadi na svetost in dostojanstvo Cirilo-Methodijeve cerkve. Zato so pa nas imenovali konfuzne unijate in naše katoliško prepričanje — konfuzno unijatstvo.

Klasična slika sovraštva do slovenskega cerkvenega jezika in do obredov sv. Cirila in Metodija se nahaja v »Katoliškem Obzorju« v članku »Unijatstvo« — spisal dr. Krek, profesor bogoslovja in bivši slovenski drž. poslanec — žalostna nam majka!

Dr. K. zvito molči o groznem preganjanju primorskih Slovencev na cerkvenem polju. A vse to mu je znano; saj je »Slovenec« sam večkrat znašel na dan stvari, kakoršne se ne dogajajo niti na Turškem. Ali dr. K. molči o tem, ker bi drugače ne mogel dokazati, da je bil Podgornik tisti, ki je položil temelje unijatstva v Trstu. Na dan torej z Rusijo, panslavistično staroslovensčino in Podgornikom — potem pa le udri po sveti rimski katoliški unijatski cerkvi! Tako bo dokazano, da je latinstvo najbolj katoliško, drugo vse, zlasti pa unijatstvo, je morda katoliško, vsakako pa ne tako, kakor latinstvo.

In branitelji (Dr. K. jih imenuje: agitatorji) svete unijatske cerkve?! O njih pravi dr. K. tako-le: »Z njimi (unijati) se ločujemo že pri prvi točki. Nam (latincem) je katoliška religija sredstvo za večno izveličanje, od Boga postavljeno, neizpremenljivo in katoliška vera jedini resnični odgovor na najvišja vprašanja o izvoru, naturi in namenu posamnikov in človeštva, njim (unijatom) pa le izpremenljiv kulturen pojav.«

Ali se ne glasi to ravno tako, kakor nekdanj obrekovanje klavrnega latinskega škofa Vichinga proti sv. Metodiju?!

Na obrekovanja in neresnice zidati svoje dokaze ni težko — pa tudi častno ne! In tak je ves članek »Unijatstvo«, ki ga je spisal dr. K.! Hočete-li dokazov? Evo!

Dr. K. uči: »obred je zunanja oblika verskih idej, ki je vzrasla iz teh idej pod cerkvenim vodstvom«. S tem krivim naukom dokazuje: »Narodna individualnost se lahko razvija bujno ob vsakem verskem obredu, da si le ohrani žive ideje prave vere«.

Kdor ne zna natančno razločevati, kaj je obred (ritus) in kaj je bogočastje (cultus), bi mislil, da je nauk dra. K. pravičen — v resnici je pa krivoverski.

Pravilno je pa to-le: Bogočastje (cultus) je dvojno, objektivno bogočastje in subjektivno bogočastje. Objektivno bogočastje je ideja človeškega odrešenja. Subjektivno bogočastje pa je zunanje, zapazljivo dejanje, s katerim človek pod cerkvenim vodstvom sodeluje na ideji odrešenja. Tako dejanje je na pr. izpovedovanje krščanske vere, spoštovanje, čaščenje živega Boga, spoznavanje svoje ničvrednosti itd.

Kaj je pa obred (ritus)?

Pri posamičnih liturgičnih činih so raznovrstne oblike. Celota vseh takih oblik, ki tvorijo jednote liturgičen čin, je obred. Na pr. obred krščenja; to so vse oblike, ki sestavljajo liturgičen čin: krščenje itd.

V našem slučaju pa umemo pod besedo »obred« razliko in posebnost oblik, izlasti v jezikovnem oziru in zaradi tega go-

vorimo o latinskem, grškem, armenskem obredu itd.

Tak je nauk o bogočastju in o obredih, kakor ga uči sv. katoliška cerkev.

Po tem nauku ne morejo slovenski Vichingovi nikdar dokazati, da se na pr. narodna individualnost lahko bolj razvija v latinskem obredu, nego pa v domačem obredu! Tako imajo tudi Slovenci svoj domači unijatski obred, v katerem se njih narodna individualnost lahko bolj razvija, nego v ptujem latinskem obredu! Da bi mogel izpodbiti to, je dr. K. zmešal nauk sv. katoliške cerkve o cerkvenih obredih z naukom o bogočastju in je zašel v krivo vero.

Taki so ti zasramovalci obredov sv. Cirila in Metodija!

Dr. K. zna, da ima slovenska unijatska cerkev evharistične pobožnosti, blagoslove, procesije z Najsvetejšim istotako kakor latinska cerkev. Zakaj bega torej narod z nepotrebnim in neresničnim govoričenjem, da vsega tega grški obred nima! Grški obred ima štiri odlomke, in vsaki teh odlomkov živi za-se povsem samostalno. Slovenska unijatska cerkev je povsem samostalna od grške.

Dr. K. povdarja navdušeno, kako slobodno se ljudsko petje giblje v latinski cerkvi! To je železno čelo! V brk resnici pisati tako gorostasno — neresnico! Ne samo, da je na Primorskem ravno narobe, ampak tudi drugod po Slovenskem, pa tudi na Češkem je narodno petje vključeno v latinske verige. Bilo je nekdanj res vse petje v cerkvi slovensko, ker je bil bogoslužni jezik slovenski. Sedaj pa?

Sedaj — o velikonočnih praznikih boste čuli vsaki v svoji župni cerkvi, kako so slovenski jezik — zadavili!

Tako dokazuje dr. K., da nas je latinski jezik rešil nemške sužnosti in nam preskrbel slovensko slobodo. In kakor je rešil nas, tako je rešil tudi Čeha, Slovake, Poljake in Hrvate! Povsodi so pač Slovani na čelu vladi in slovenski duh veje po vsej naši državni upravi! Se vé: ravno tako, kakor po naših cerkvah!

Kaj pa pravi zgodovina? Dr. K. nam obljublja zgodovinskih dokazov. Na podlagi takih dokazov torej zameče dr. K. slovensko unijatsko cerkev in zove slovenske svečenike v boj proti sv. Cirilu in Metodiju! Slovenski svečeniki znajo, kaj je jarem latinstva. Tudi znajo dobro ločevati: kaj je katoliško in kaj je latinsko?! Latinska cerkev je lepa, sveta, katoliška in apostolska. Njen sedež je Rim. Velika je, sijajna in bogata. Zato so srečni latinski narodi, da imajo svojo latinsko cerkev in še tako veličanstveno!

Mi smo ubožčki. Našo slovensko cerkev so vsi preganjali. Tudi danes jo preganjajo, zasramujejo in obrekujejo. In kedo? Slovenski profesorji bogoslovja, slovenski doktorji svetega pisma in slovenski drž. poslanci!

Naši e. kr. moderni latinski škofje — postavljeni čuvarji sv. katoliške cerkve mej Slovenci — pa molče k temu!!

In vendar je tudi naša slovenska unijatska cerkev istotako sveta, katoliška i. apostolska, kakor je latinska. Vboga je sicer in mala, zato je pa čista in nedolžna, kakor njen nebeški Ženin. Mi jo ljubimo, nam je mila, ker je naša! Zato jo bomo branili, dokler ne bo tudi ona slobodna.

Siromašni Istri na pomoč.

Govor posl. Vekoslava Spinčiča v seji zbornice poslancev dne 21. marca.

Kar se dostaja mojega drugega predloga, mi ne treba zgubljati mnogo besed;

natisnjen je v prilogi št. 462 k stenografskemu zapisniku dne 1. marca t. l. Jaz se sklenjem tu na to, kar je pisanega, oziroma tiskanega. Deli krajnih občin Podgrad in Materija so bili namreč močno oškodovani po mrzlini v decembru 1899. Glavni produkt tamošnjih krajev je sadno drevje. To pa je mraz uničil in oni kraji so oropani glavnega produkta za več let. Potrebno bi bilo torej, da se ljudem da pomoč, kakor sem predložil v svojem predlogu dne 1. marca. Tu naj slednjič povdarim še jeden način, kako bi namreč v Istri na sploh mogli pomagati prebivalstvu.

To so dela na cestah, gradnja in popraviljanje cest. Tako bi bilo n. pr. za vas Kozjane v krajni občini Materija, jako prizadeto po omenjenem mrazu, zgraditi cesto, ker ta vas nikjer nima ceste. Istotam bi trebalo zgraditi drugo cesto v bližini Ostrovice preko Artviž do središča občine. Nadalje bi bila v tem sodnem okraju podgradskem cesta, do katere mora vendar kmalu priti, namreč od Podgrada v Mune in potem ona od Žejan do Bigenta ali Zovneča. Potem bi bile še druge ceste, od katerih moram vendar nekatere imenovati in jih skupno navesti, ker so za iste že večkrat ali prošile občine ali pa so bile priporočene v državnem zboru. Tako bi bila cesta od doline preko Prebenega, Socerba, Kastelea do državne ceste, ki spaja Kranjsko z Istro, po kateri bi se napravila zveza od severne Istre s srednjo Istro in preko Doline s Trstom. Jako važna cesta, za katero prosijo ljudje že dolgo časa, bila bi ona od Gologorice do Kršana, v okraju Pazin; potem v istem okraju cesta iz Pazina do Grdosela in Kršikla. Nadalje že projektirana cesta v občini Žminj in poprava ceste, ki vodi preko Paza v občini Boljun. Potem bi bile različne ceste, ki so znane organom e. kr. vlade, v občini Kastav okraj Volosko. Potem ceste Lupoglava - Lanišče in Lupoglava - Bolun, kakor tudi cesta v občini Marezige od meje občine pomjanske do sv. Antona v okraju Koper. In slednjič na otoku Krku cesta, ki bi vezala občini Dobrinj in Omišalj in poprava ceste Vrbnik-Krk v bližini Vrbnika.

Gospoda moja! Zaključiti hočem, in sicer z nastopno opazko: Često se očita nam in naši slovensko-hrvatski stranki, zlasti v gotovih krogih v Trstu, da se brigamo le za jezik v šolah in v uradih in da sploh tiramo le narodno politiko. Jaz konstatiram stvarno, da se mi res borimo tudi za jezik v šolah, uradih itd. itd., da pa delamo tudi za gospodarska vprašanja, za gospodarsko stanje ljudstva.

Dela, ki naj bi se izvršila in ki jih priporočam tu, so le seznam onega, kar smo zahtevali svojedobno in pogosto. Na vladi bi bilo, da to izvede, sicer ne, to vem, naenkrat, ampak korak za korakom. Če bo ljudstvo, gospoda moja, enkrat povsodi preskrbljeno z zdravim vodo, potem nehajo tudi različne bolezni in se povzdigne splošno zdravstveno stanje. Če bodo izvestni kraji osušeni, potem ne le da prenehajo bolezni, ampak deželo bo tudi lažje boljše obdelovati. Čim bodo enkrat dodelane najpotrebnejše ceste, potem bodo ljudje mogli odvažati vsaj ono malo, kar dobivajo od svojih tal. In, če se bodo dajala brezobrestna posojila, se vinogradi obnove. Če bo vlada sploh postopala na označeni način, v Istri neha beda in se povzdigne vse blagostanje; o tem postanejo prebivalci krepkeji za plačevanje davkov, nego so do sedaj (Pohvala).

(Zvrstek.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 30. marca 1901.

Državni zbor. Zbornica poslancev je imela večeraj zopet vroč dan: govorile so zopet ploščice in sicer v rckah Vsenemcev, ki so tudi — zmagali. No, to pot samo nad dr. Luegerjem, katerega so prisilili z ropotom, da je umolknil. Tudi sicer je bilo obiloprask in psokv med Vsenemci in krščanskimi socialisti, kakor jih že tako zahteva vse nadkrijujoča — nemška kultura!

Toda začnimo s poročilom. V svojem odgovoru na razne interpelacije je priznal minister Spens-Booden, da je zakonita podlaga konfiskacijske prakse jako potrebna reforme. Vlada se bavi s tako reformo in se hoče potruditi, da jo zavrh čim prej. Zajedno pa se je minister za pravosodje obrnil do vseh, katerim je sloboda tiska na srečo, s prošnjo, naj vlado že sedaj podpirajo v nje prizadevanju, da postulate zdravega razvoja spravi v soglasje z zahtevo, da se varuje zakon kakor temeljni pogoj.

Na to je zbornica odobrila literarno konvencijo z Nemčijo in Washingtonsko svetovno poštno pogodbo. Hrupni prizori, katere omenjamo uvodoma, pa so se dogodili v debati o poročilu ustavnega odseka o disciplinarnem postopanju proti drž. poslancu in učitelju Seitzu (ki pripada socialistiški stranki). Ker krščanski socialisti opravičujejo to postopanje, je moralo priti do spopadov z nemškimi radikali in socialisti. Sploh so bili krščanski socialisti v večerajnji bitki popolnoma osamljeni. Nemške stranke so bile na strani Seitzu — izvzemši govornika Grabmayerja, ki je menil, da zbornica nima pravice biti sodnikom v nekaterih stvareh; on obsoja servilizem na zgoraj, ali tudi na spodaj ter obžaljuje zlorabo imunitete — stranke desnice pa so ostale v rezervi in niso poslane nobenega govornika v boj. Po daljšem domačem prepiru v nemški družini je zbornica vsprejela predlog posl. Marcheta, ki nalaga ustavnemu odseku, naj proučuje spremembo zakonitih določil o imuniteti v tem zmislu, da se varstvo imunitete raztegne tudi na disciplinarno in policijsko preganjanje. Na to je posl. Lueger hotel nekaj »stvarno popravljati«, ali Vsenemci mu niso dali govoriti in so — kakor gori omenjeno — priredili prijeten koncert z deščicami pultov tako izdatno, da je govornik moral utihniti. S tem epohalnim činom je zbornica zaključila svoje predvelikonočno zasedanje. Predsednik je poslancem voščil »vesele praznike« in razšli so se. Prihodnja seja se naznani poslancem pisanim potom.

Kvotno vprašanje. Šlo je kakor po loju. Ogrji so prišli na Dunaj; odseka sedmorice obeh kvotnih deputacij sta se šla vsaki posebej v vsej naglici, potem sta se šla na skupno posvetovanje in se sporazumela. Za tem sta sporočila o tem vsaki svoje deputaciji in večeraj sti prišli skupaj obe deputaciji, se videli, malec podebatirali in se — sporazumeli, da ostane pri starem: 65:6 proti 34:4. Poročevalec hofrat Beer — ne pozabite: nemški liberalci! — malo da ni proslavil — požrtvovalnosti Madjarov! Menil je namreč, da so Ogrji že opetovano odzvali 32 in nekateri so hoteli celo le 29 odstotkov kakor maksimum, kar jim je smeti naložiti za skupne potrebe. Kolika milost torej, da so se dali omehčati, da bodo še za naprej plačevati 34:4. No, tega bi nam še manjkalo, da bi onemu, ki nas dere, sami priznavali, da nam deli milosti!

Iz odseka za vinogradstvo. V večerajnji seji tega odseka je poslanec Marchet predlagal, da je o obnovljenju trgovinskih pogodb za vsavina — izvzemši peneča se in vina iz sadja — ostati pri jednotnem, sedaj ve-

ljavnem avtonomnem carinskem postavku 20 gld. in da ni nikakor dovoliti znižanih pogodbenih carin. Le, ako bi bila vlada — da doseže trg. pogodbo z Italijo — prisiljena znižati nasproti Italiji ta carinski postavek, naj bi se zgodilo to le za gotove maožine belega vina za mešanje, nikakor pa ne bi smeli iti pod 12 gld. Te olajšave pa ne sme zahtevati nobena druga država razen Italije. Če bi se taka določba ne dala doseči, pa naj tudi glede Italije velja carinski postavek 20 gld!

Če dva delata isto — ni isto. Tako nekako se glasi latinski pregovor. Mnogokrat je resničen ta pregovor. Ali le, če ga apliciramo na prave mesto. Toda le prepogosto se dogaja, da se ljudje ravna po njem, ker hočejo svojo lastno nedolžnost, nevednost svojega lastnega postopanja podkati — drugim. Takov slučaj smo videli te dni v »Grazer Tagespost«, ki očita Mladočehom vse možno slabo. In zakaj? Zato, ker se dogajajo slučaj, da Čehi glasujejo za katero stvar, za katero glasujejo tudi nemški krščanski socialisti. — S tem da zatajujejo svoje toli povdarjano slobodoljubje in načelo poštenja in dostojnosti. Vstrijeno s tem pa hvalisa sebe in svoje Nemce! To da se protivi nemškemu mišljenju in nemški pravi, da bi se iz ozirov na dobiček postavljali v službo gospodovalne sile in da bi tlačili pravo. Zato da imajo Slovani v boju proti Nemcem na svoji strani kapital politične brezvestnosti! Ali dolgo da ne more trajati — tako hoče moralizirati graški list — ta igra z najvišimi stvarmi, kajti slabo da bi bilo s človeškim napredkom in človeško slobodo, ako bi germansko umevanje o časti in zvestobi izdajali oni, ki so že po svojem plemenu in po svoji krvi poklicani, da ga branijo!

Tako ostro obsodbo na adresu Mladočehov opira »Grazer Tagespost« na dejstvo, ker je slučaj, da Čehi glasujejo za kako stvar, za katero glasujejo tudi krščanski socialisti. Da vidimo vso mero grde hinavščine, ki jo je tu zagrešil graški list, treba se spomniti: da isti Nemci, katerih nevednost glasilo je »Grazer Tagespost«, sede z istimi krščanskimi socialisti v jedni in isti gemeinbürgerschaft! Treba se spomniti, da je ni stranke, ki bi bila tako pogazila svoja lastna liberalna načela, ker je — dokler je imela vso moč v rokah — kruto proganjala vsakega uradnika, ako jej ni hotel biti hlapec; ker je brutalno dušila javno menenje, tiraje neljube jej novinarje — mesto da bi jih bila postavila pred pristojne jim sodnike iz naroda — pred druge, politično sovražne jim porotnike, s čemer je zatajala liberalno institucijo porotnih sodišč! Treba se spomniti — ako hočemo prav umeti, kolika nezvestoba in breznačelnost je na strani liberalnih Nemcev — da se prav oni fanatično upirajo izvedenju drž. osnovnih zakonov — § 19.!! —, torej zakonov, katere so ustvarili oni sami!! Da vidimo, kolika hinavščina je to, ako Nemci Tagespostine barve govore o človeškem napredku, moramo se spomniti, da so baš oni tisti, ki uprizarjajo parlamentarne revolucije, čim bi država večini prebivalstva hotela dati sredstev za povspenjanje napredka — šol in drugih pogojev za slobodni razvoj!!

Nočemo naštevati dalje. Nemci očitajo Čehom izdajstvo na lastnih načelih, ker da se družijo s krščanskimi socialisti in jim pripisujejo vsa grda svojstva. Sami pa, ti patentirani zastavonosci načela slobode, se družijo z istimi krščanskimi socialisti in glasujejo — ko gre proti Slovanom — skupno z istimi v vseh narodnih in kulturnih vprašanjih, torej v vprašanjih, ki so temeljni element vsake prave slobode!! Mar je izdajstvo na lastnih načelih le tedaj izdajstvo, nemoralen čin, ako je ne zagrešajo Nemci. A ne, ne; tu ne velja pregovor: če dva delata isto, ni isto! Izdajstvo je, nič drugega nego črno izdajstvo na najvišjem dobru, na slobodi in humaniteti, kar počenjaajo nemški liberalci z avstrijskimi narodi!

Italijanski zakonodajalci. Laške novine delajo kisle obraze, ker čujejo, da ministerstvo za notranje stvari ne misli predložiti v najvišjo sankeijo zakonskih načrtov, vsprejetih od deželnega zbora istrskega glede vprašanja definitivnega nameščenja občinskih tajnikov, ustanovitvenega penzijskega fonda za občinske uradnike in ureditve službenega razmerja občinskih zdravnikov. Italijanske novine seveda ne morejo pojmiti, kateri vzroki so prisilili

ministerstvo do takega sklepa. O, ti ljuba nedolžnost! Pa je res težko pogoditi zlasti glede občinskih tajnikov. Gospoda naj le vprašajo italijansko večino v deželnem zboru istrskem, kateri so jej bili resnični motivi, da je sklenila tisti zakon; in odgovor iste — seveda, če bo resničen — jim razjasi v hipu tudi tozadevne vzroke, ki so bili odločilni za ministerstvo. Kakor je bilo že svoječasno v tem listu obširno pojasnjeno od jednega občinskih tajnikov-strokovnjakov istrskih, ima ta zakonski načrt namen zavratnega napada na našo narodnost in bi občinski tajniki vsled tega zakona prišli v popolno odvisnost od deželnega odbora, kar bi zadalo hud udarec samostojnosti naših občin in sploh našemu narodnemu življenju v tužni Istri. Slovenske občine bi morale na ta način plačevati od italijanskega deželnega odbora odvisne občinske tajnike, kateri bi bili, pod pritiskom tega dejstva, najhujši laški agitatorji in bi z vsemi močmi delali za materialni in moralni propad naših slovenskih občin. Je-li potem res tako čudno, da vlada ne more odobriti zakona s takim izključnim namenom?!

V Avstriji so pritirali s protislovenskim zistemom sicer že zelo daleč; tako daleč pa kakor bi si želela istrska signoria, pa menda vendar še nismo.

Slavofobska laška večina deželnega zbora istrskega je menda tiste zakonske načrte poslala na krivo adresno in bi jih morala poslati gospodu Zanardelli-ju, kateri bi jih gotovo z veseljem srecem predložil v sankeijo svojemu in — nje kralju!

Tržaške vesti.

Izjava. Z današnjo številko smo začeli odgovarjati na napade ljubljanskih duhovnikov nemško-latinskega obreda in pristašev Vichingovih idej in dejanj. Mi znamo, da pri njih nič ne opravimo, ker je pri njih »mala fides«; o slovenski javnosti pa se ne bojimo, da jej ta odgovor prinese popolno jasnost in hočemo prepustiti tej javnosti, naj sama sodi med nami in njimi. Po takem temeljitem odgovoru se bomo lahko izogibali nadaljnjim polemikam o stvari sami in se bomo omejevali na beleženje dogodkov in navajanje dejstev. V polemiko se bomo spuščali odslej le, ako bodo skušali od katere-koli strani — da bi pokrili svoj poraz v stvari sami — zanašati podtikanja, s katerimi bi hoteli odvrtiti pozornost od prepornega vprašanja samega ter politične tendence našega lista spravljati v krivo luč, kakor je to storil »Slovenec« od minole sobote — radi česar mu hočemo v ponedeljek postaviti nekoliko vprašanj, na katera bomo neizprosno zahtevali točnega odgovora. Politiško sumničiti se ne damo! Ne radi svojih oseb. Radi sebe nam je vsejedno, če tudi nahujskajo na nas vse detektive države! Nam zadošča zavest o tem, česar — nismo zagrešili. Ali moramo radi stvari, ker vemo, kako orožje v rokah sovražnikov naroda so taka nepremišljena — nočemo rabiti hujega izraza — sumničenja iz lastnega tabora.

Kaj pa pravi vlada? Mestni svetniki tržaški, v prvi vrsti ona trojica Židov, ki se boje za svojo popularnost, si privoščajo vsaj vsake kvarte — kakega revnega slovenskega delavca! V zadnji seji so se spravili zopet na one reveže, ki si pri tramwayu kervavo služijo kosček kruha in ki niso zakrivilili druzega, nego to, da so — Slovenci!! Gonja proti našim delavcem je tako umazana, tako vnebovpijoča in tako divja, da se kaj takega ne dogaja niti mej divjimi Culukafri!

Naše delavce, ki so poštene državljan, poštene očete svojih družin in vestni do skrajnosti proti onim, ki jim dajejo kosček kruha — bodi že isti bel ali črn — te naše delavce preganjajo irredentariji sploh in mestni očete tržaški še posebej!

Vse to se godi javno, pred očmi c. kr. vlade, ki je postavljena za to, da brani interese vseh državljanov in proti komur si bodi!

Ista c. kr. vlada, ki dopušča, da srdeži uničujejo eksistence, le zato, ker so bile slučajno porojene iz slovenske krvi, dopušča tudi, da se še danes nahaja lepo število italijanskih podanikov pri istem tramwayu, od katerega gonijo avstrijske Slované in ki ima pogodbo z vlado, po kateri ne sme isti druzatni uslužbencev, ki niso avstrijski podaniki!! — Ista c. kr. vlada dopušča, da imajo v raznih oddelkih nove luke v službi celo vrsto italijanskih podanikov (!), da-si ista vlada ima tam toliko moči, da bi lahko

preprečila take — stvari! Vlada bi morala z mogočnim svojim prstom namigniti tudi onim, ki pozivljajo cele trope delavcev iz Italije, da isti delajo na raznih javnih podjetjih v Trstu, med tem, ko so domačini in sploh avstrijski državljani — brez vsakega zaslužka!

To je nezaslišano in vlada bi morala tu govoriti — resno besedo!

Pobožni »Amico« za zgradbo italijanskega gimnazija v Pazinu. Pod tem naslovom piše »Nasa Sloga«: Iz Trsta nam poročajo, da se poznano glasilo mladih italijanskih duhovnikov-reformatorjev, nazovi-kat. »L' Amico«, tako vroče zavzemlje za zgradbo italijanskega gimnazija v Pazinu, kakor da gre za kako cerkev. Kolikor poznamo mi to nazovi-katoliško gospodo okolo onega lista, bi se oni za zgradbo kake katoliške cerkve ne zavzemali tako, kakor za rečeni na-kljubaj-gimnazij — ker njim je več do širjenja italijanstva, nego-li do cerkve in vere.

Ditte mondialni slave. Pod tem naslovom prinaša današnji »Piccolo« neslano notico, s katero smeši neki članek v nekem slovenskem listu (to je bila »Edinost«), ki govori o gospodarskem položaju mesta Trsta z ozirom na interese Slovanov. Ker nam danes nedostaja prostora, hočemo v ponedeljek nekoliko posvetiti plitvim glavam »Piccolovih« urednikov.

Iz delavskih krogov ladjedelnice S. Marco nam pišejo: Cenjeni g. urednik, dovolite mi nekoliko prostora v Vašem cenj. listu, da spregovorim par besed o razmerah v naši ladjedelnici in o — vodjah tržaških socialistov.

Vi se gotovo še spominjate zadnjega štrajka na južni železnici; spominjate se, kako sta se gg. Kristan in Kopač ob tej priliki jezila in hujskala proti »Edinosti«. V gostilni »pri zlatem levu« se je takrat tako upilo o bojkotiranju »Edinosti«, da se je celo tisti zlati lev na leseni tabli tresel od samega strahu. In zakaj vse to? Vse le zaradi tega, ker je list »Edinost« opominjal štrajkujoče delavce, naj oprezno postopajo, da ne pridejo v nesrečo. S tem činom se je ta list — v očeh socialistov, seveda — tako strašno pregrešil, da so mu takrat prepevali že nagrobnice, med tem ko je še danes — hvala Bogu — čil in zdrav.

Sedaj si pa dovoljnjem vprašati, kako mislita omenjena dva gospoda o zadnjem štrajku v naši ladjedelnici? Ali se mar delavci niso tudi tu potegovali za obljavo svojih žalostnih gmotnih razmer? So se-li mar s tem pregrešili proti socialističnim idejam, ker so se protivili sprejemanju novih delavcev in povrh še tujcev, dobro vedoči, da bo v najkrajšem času celó njim samim primanjkovalo dela? Mar je to socialistično načelo, naj jaz prepustim svoj zaslužek tujcu in naj poginem, samo radi tega, da se bo njemu dobro godilo?! Da so imeli naši delavci takrat popolnoma prav, dokazuje dejstvo, da so te dni iz naše ladjedelnice odpustili 80 delavcev in da jih v kratkem odpuste še več. Le mimogredé naj omenim, da so odpustili same domačine, ki so bili že leta in leta v tem zavodu, med tem ko so obdržali mnogo laških podanikov, katere so še le pred kratkim časom vsprejeli na čelo.

Kdo pa je štrajkujočem, ki so se borili za svoje delavske koristi, najbolj metal polena pod noge? Mari ne generalštab oficijelnih laških socialistov — ki pa so veliko bolj laški nego socialisti — z Ueekarjem na čelu?! Je-li znano gg. Kristanu in Kopaču, da je Ueekar na javnem shodu v družbi z najhujšimi zatiraleci delavcev, protestiral in uprizoril najgusnejšo gonjo proti opravičenim delavskim zahtevam, ter zatrjeval, da je v naši ladjedelnici za več let dovolj dela za domačine in tujce, medtem ko že sedaj, niti dva meseca po onih dogodkih, odpuščajo od dela — domače delavce! Ako jima je znano vse to, zakaj ne črhne niti besedice proti Ueekarjevemu postopanju, da prideta v okom menenju, šireremu se bolj in bolj med tržaškimi delavci, da namreč ves tržaški socializem ni nič drugega nego židovskokapitalistično hlapčevstvo.

Seveda socialistički gospodi je le do reklame. Takrat, ko so protestirali in uprizorili gonjo proti slovenski stranki in njenemu glasilu »Edinosti«, so se bližale državnozbojske volitve in štrajk železničarjev je bil kakor nalašč, da se ga izrabljuje kakor agitacijsko sredstvo proti slovenskemu kandidatu.

Oni se izgovarjajo, da Ueekar še ni ves socializem in to rad priznavam tudi jaz; ali znano je, da ovce gredo za pastirjem, procesija za križem in ravno tako gredo tudi nekateri tržaški zaslepljeni delavci za Ueekarjem in njegovimi podredniki. Gospodje slovenski socialisti, na vašem programu je menda tudi enakopravnost vseh narodov in borba proti kapitalu, kakor izkoriščevalcu delavstva; ali vaše postopanje ne odgovarja tej točki vašega programa. Ako je »Edinost« svoječasno zaslužila bojkotiranje radi tega, ker je svarila delavce, naj v svojem lastnem interesu previdno postopajo in naj se ne dajo zavajati v nesrečo od ljudij, katerim je vse drugo, tudi židovski kapital, bolj pri sreču nego koristi delavcev, potem je tudi tisti, kateri je naravnost nasprotoval in s tem škodoval koristim delavcev (štrajkujočem v naši ladjedelnici) in podpiral na ta način koristi kapitalistov, zaslužil vsaj toliko, da se mu v obraz pove, da je odpadel od svojega programa, ali pa, da ga — ni še nikoli izvajal!!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Poročilo gospice tajaice o delovanju te podružnice v minolem letu se je glasilo:

Slavni občni zbor! Velecenjene gospe in gospič! Minolo je več nego leto dni, odkar ste na občnem zboru od dne 11. marca 1900 blagovolile izvoliti sedaj odstopajoči odbor, kateremu je danes dolžnost, da vam sporoči kako je izvrševal poverjeni mu mandat ter da istega potem zopet izroči v Vaše roke.

Odbor se je v svoji prvi seji dne 15. marca m. l. sestavil kakor sledi: Predsednica g.a Karla Ponikvarjeva, namestnica g.a Duška Mankočeva, tajnica g.a A. Reichmannova, namestnica g.a Ivana Eppljeva, blagajničarica g.a Maša Gromova, namestnica g.a Matilda Pertot-ova. — Žalibog so morale namesto nekaterih, priznanih delavnih odborice vstopiti nove, še neizkušene moči, kajti prejšnja tajnica, g.a Marica Bartol-ova, kakor njena namestnica g.a Josipina Delkinjin vzorna blagajničarica, g.dč. Milka Mankoč so odklonile eventuelno zopetno izvolitev ter se vsem prizadevanjem ni posrečilo, ohraniti jih še nadalje v odboru. — Bodi torej imenovanim navdušenim rodoljubkam in izvrstnim delavkam na polju družbinega stremenja še enkrat izrečena naša iskrena hvaležnost za mnogoletno požrtvovalnost njihovo.

Novi odbor se je z najboljšo voljo lotil svojega delovanja ter se je v rednih mesečnih sejah zbiral na posvetovanja. Delovanje naše podružnice se v glavnih potezah giblje v trojni smeri. V prvi vrsti je seveda tudi naši podružnici, kakor vsem ostalim, v smislu njenih pravil, naloga, da podpira glavno družbo, nabiraje različnih gmotnih prispevkov. V drugi vrsti pa so posebno krajevne razmere Trsta in njegove okolice našo podružnico z neodvratno močjo prisilile do tega, da se je, sporazumno z glavnim vodstvom v Ljubljani, na lastno roko lotila ustanovitve otroškega vrtea na jedni najbolj izpostavljenih postojank, namreč v Rocolu. Mesece marca so so se najeli šolski prostori v hiši g. Prašeljna za letno najemnino 400 kron na dobo petih let. Vrnarica g.dč. Antonija Čarga, voditelj g. Miloš Kumušič. Otroški vrtec obiskuje 60 otrok. Pouk je brezplačen, vendar pa se je določilo, da se mora vsaka mati, ki je vpisala svojega otroka v šolo, vpisati še sama v podružnico. — Nadalje je naši podružnici neizogibna naloga, da s primernimi mesečnimi prispevki podpira otroška vrtea, ki sta se po prizadevanju poslovnih slovenskih rodoljubk osnovala pri sv. Ivanu in v Šklednu in katere kaj spretno vodita g.a Antonija Grmek in g.a Karla Gregorič.

V tretji vrsti pa se je odbor ženske podružnice že nekaj let sem držal hvalevredne navade, da je z radodarnimi prispevki blagih mladinojlovov šolsko dečo na družbenih zavodih pri sv. Jakobu obdaroval z najpotrebnejšo obleko in obuvalom. Radi obilih troškov pa, ki so se letos nagromadili, smo bile primorane tako običajno obdarjenje šolske mladine omejiti na to, da smo le najpotrebnejšim učencem in učenkam nabavile 200 parov čevljev, ki so se razdelili po božičnih praznikih. Razven tega je odbor ob priliki godu slovenskih blagovestnikov in zaščitnikov naše družbe, sv. Cirila in Metoda, pogostil mladino z malinovecem in slaščicami. Za vse to, pa je treba mnogo, mnogo denarja in je vsled tega glavna skrb vsakemu odboru naše podružnice, da vso svojo delavnost koncentruje pred vsem na pridobivanje denarnih sredstev.

V to svrhu je podružnica priredila spomladni in jeseni veselice v Rocolu: v pokritje troškov povodom otvoritve tamošnjega otroškega vrta. Dne 1. in 4. novembra se je v škodnju in v Barkovljah na korist ženski podružnici predstavljala žaloigra »Mlinar in njegova hči« in na novega leta dan zopet v Barkovljah igra »Stari Ilija«. Dne 2. dec. m. l. je v Barkovljah »Slovansko pevsko društvo« uprizorilo, deloma na korist naši podružnici, opereto: »Čevljar baron«, dne 9. februarja pa je v Čitalnici odbor tržaških gospa priredil plesni venček na korist otroških vrteev v okolici.

Na teh navlihi veseliceh, oziroma predstavah so iz prijaznosti sodelovali »škedenjski tamburaški zbor«, pevski zbor »bratovščine sv. Cirila in Metoda«, pevsko društvo »Kolo« diletanke od sv. Marije Magdalene spodnje in naš vrli domači »dramatični odsek«. »Tržaško podporno in bralno društvo« nam je vselej drage volje posojalo oder in stolice, Slovanska čitalnica nam je prepuščala svoje prostore za mesečne seje in za občni zbor; cenjena »Edinost« pa nam je brezplačno objavljala razne oglase in darove.

Vselpi naših prireditev so bili, toliko v moralnem, kolikor v gnetnem pogledu, skoro brez izjeme jako ugodni. Natančne številke vam poda poročilo g. blagajničarice. — O priliki otvoritve otroškega vrta v Rocolu smo se obrnile za gnetno pomoč do nekaterih zasebnih imovitejših rodoljubov in do nekaterih načelnikov javnih društev in zavodov. Našim prošnjam so se odzvali z večjimi svotami: preblag. g. Antonijeta Šabee, preblag. g. Fran Kalister, slavna »Tržaška posojilnica in hranilnica« in slavna »Delalsko podporno društvo«. — Bodi torej vsem imenovanim rodoljubom, društvom in posamičnikom tudi ob tej priliki vnovič izrečena najtočnejša zahvala, združena s prošnjo, da bi velekoristni naši družbi blagovolili ohraniti svoje nadaljno naklonjenost.

K denarnim prispevkom mi je omeniti še običajni Ciril-Metodov dar in takozvano »božičnico«, ki se je letos precej obnesla, ker je blagajničarica razposlala tiskane pozive z nakaznicami vred posamičnim znanim rodoljubom po mestu in deželi.

Glavne skupščine, vršivše se dne 4. avg. m. l. v Radovljici, se vsled momentanih neprilicnih razmer ni mogla udeležiti nobena odbornica. Posvetovanju, na katero je družbino vodstvo pozvalo zastopnice tržaških ženskih podružnic za dan 28. febr. t. l., sta v imenu odbora prisostvovali g. predsednica in g. blagajničarica.

Konečno mi je še omeniti, da je odbor naše podružnice sklical za dan 16. decembra 1900 izreden občni zbor v Rojano v svrhu, da bi zopet oživela tamošnja podružnica. Žal, da ni imel zaželenega uspeha v spričo nekaterih njenih odbornic in nemarnosti celotnih takih oseb, ki bi bile v prvi vrsti poklicane brigati se za proevit in blagor naše družbe in ki so, namesto da bi kolikor možno podpirale družbo v tem kritičnem času, iz nje naravnost — izstopile. Dal Bog, da se te žalostne razmere skoro zboljšajo.

To bi bila torej, slavna gospoda, v kratkih potezih slika našega delovanja v prav kar minoli poslovni dobi. V svesti smo si, da smo poverjeno nam nalogo izvrševale po svojih najboljših močeh ter le iskreno želimo, da bi naše naslednice dosegale še lepših uspehov. — Slišale ste, veleceenjene gospe in gospiče, iz ust g. predsednice, da je družba sv. Cirila in Metoda haš sedaj v hudi stiski. Nepotrebno bi bilo pač govoriti o njeni neizmerni važnosti. Vam, ki z lastnimi očmi lahko zasledujete dan na dan, kako blagodejno in naravnost rešilno je njeno delovanje uprav v Trstu. Vsled tega je pa naravno, da mora ravno naša podružnica predvsem napeti vse sile, da poda družbi kar najizdatnejšo podporo, kajti neizrečena izguba za narodno stvar bi bila, ako bi družba vsled nedostatk denarnih sredstev morala opustiti le en sam otroški vrtec ali pa le en sam razred njenih šolskih zavodov v Trstu. In zato: kdor čuti za svoj rod in kdor razume potrebo dične naše družbe — »odpri sree, odpri roke« in pomisli, da »dvakrat da, kdor hitro da!«

Tretje glavno zasedanje prizivne komisije za osebno dohodarino za Istro. Včeraj so otvorili tretje glavno zasedanje prizivne komisije za osebno dohodarino za Istro.

Pozdravljaj došle ude, se je predsednik, dvorni svetnik in finančni ravnatelj Oton

vitez pl. Zimmermann, spominjal z gorkimi besedami pred kratkim umrlega ude komisije, Nikodema Corva-Spinottija ter je povdarjal marljivo, vestno in uspešno sodelovanje istega na razpravah prizivne komisije.

Ko je predsednik podal še nekaj splošnih pojasnil, začela je komisija posvetovati se in sklepati o posamičnih prizivih.

Vesela vest škedenjcem. Ker je bila že takrat, ko se je opereta »Čevljar baron« predstavljala v Barkovljah, splošna želja, da se uprizori ista tudi v škodnju, sklenilo je »Slovansko pevsko društvo« ustreči tej želji ter uprizori to lepo opereto po velikonočnih praznikih v obširni škedenjski dvorani.

Sreča v nesreči. Včeraj zjutraj je neka kmetica na korzu padla pod voz električnega tramwaya. Zavirač pa je še pravočasno ustavil voz, da je niso zajela kolesa, in kmetica se je dvignila sicer prestrašena, a vendar popolnoma nepoškodovana.

Dražbe premičnin. V poned., dne 1. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Caserma št. 16, 75 kilo riža; v ulici Artisti št. 4, in v ulici S. Catterina, hišna oprava; v ulici Castaldi šte. 2, in v ulici Erta št. 1, hišna oprava, likeri, jestvine in oprema v zalogi; v ulici dell'Istria, spomeniki; v ulici Ponziana št. 198, in v ulici S. Zaccaria št. 3, krava, voz in hišna oprava; Passaggio S. Andrea št. 21, hišna oprava; v ulici del Pesce št. 1, in v ulici S. Sebastiano št. 2, hišna oprava; v ulici Cecilia šte. 3, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 3.6, ob 2. uri popoldne 9.4 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 752.6. — Danes plima ob 5.55 predp. in ob 7.20 pop.; oseka ob 0.49 predpoludne, in ob 0.47 popoldne.

Občni zbor škedenjske »Čitalnice« vršil se bo jutri dne 31. t. m. popoldne v čitalniški sobi, ker je bil na minolo nedeljo sklicani občni zbor radi prepičle udeležbe nesklepečen.

Vesti iz ostale Primorske.

✕ Kanonik Pesante v pravem ogledalu. Ta gospod je bil — kakor znalo sploh — kandidat biskupa Flappa za člana v deželni školski svetu istrskem proti pobožnemu, vzglednemu in skrajno koncilijantnemu župniku Zamliću. Ker pa o prvi podani priliki gotovo zopet srečamo to kandidaturu, ne bo škodilo, ako moža pokažemo v pravem ogledalu!

Pred par leti je imel škof tržaški priti na kanonično vizitacijo v Krasico blizu Buj — kjer je prebivalstvo iz ključno hrva t s k o, a šola je italijanska. (Take gorosnasnosti, bijoče tudi načelu humanitete v obraz, so možne v deželi, v kateri so Italijani mučeniki, kakor gospod Bennati baje — ne laže!) Gospodu monsignoru Pesante je bilo do tega, da bi otroci samo italijanski odgovarjali škofu, a nikakor ne hrva t s k i. V dosego svojega namena je dal nekim osebam pismena navodila, kako naj postopajo in izvezbajo otroke primerno njegovemu namenu. »Naša Sloga« — po kateri smo posneli te podatke — pripominja: »To je sveta neovrtna resnica in je še oseb, ki so čitale ono pismo. Evo, takov človek je monsignor Pesante! Po tem se vidi, da je v njem, četudi nosi črno odelo, strankar prvega reda in zagrižen protivnik hrva t s k ega n a r o d a!«

Ali smo imeli prav, ali nismo imeli prav, ko smo rekli te dni: kandidat Flappov, to je toliko kakor: italijanske, brutalne in brezverske stranke. Ali naj napišemo zopet svoj eeterum censeo? Nočemo, saj ne treba, saj je znan. A kdor hoče delati drugačne zaključke, temu moramo povedati v lice, da ne zasluži imena slovenskega sina, ker noče, da bi se nesrečni naš rod v Istri rešil iz sramotnega položaja, v katerem ječi po krivdi — Pesante-jev in njihovih somišljenikov v neduhovski obleki.

✕ Imenovanje. Naš rojak gospod Fran Leban iz Črniča, e. k. poštni kontrolor in vodja e. kr. poštnega urada Gorica-kolodvor, je imenovan višim oskrbnikom e. kr. pošte v Opatiji. Vrlemu rojaku častitamo na zasluženem priznanju.

Vesti iz Kranjske.

* Nov list. Odbor slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani bo izdajal svoj list »Narodno-gospodarski Vestnik«.

Vesti iz Štajerske.

— Prav kakor pri nas! Kakor pri nas Italijani, tako delajo v Celju mestni oblastneži: ljudsko štetje ima zanje jedino ta namen, da — žre Slovence in da dokaže, da je v Celju jedino nemščina občevalni jezik. Temu nasproti konstatira »Domovina«: da se v Celju velika večina trgovskih in obrtnih opravil vrši v slovenskem jeziku in da na drž. uradih in v odvetniških pisarnah — tudi nemškutarskih — govore večinoma slovenski in da je tudi uradnih spisov več slovenskih nego nemških in da bi torej morali — ako bi hoteli priznati resnico — tudi vsi uradniki zapisati slovenski občevalni jezik. Istotako je v zasebnem življenju Celje bolj slovensko nego nemško. O tem priča cela vrsta celjskih Nemcev — s slovenskimi imeni.

Vesti iz Koroške.

Ljudsko štetje na Koroškem. V Žrelen pod Celovcem so našli 1255 prebivalcev in sicer: 805 Slovencev, 449 Nemcev in 5 Lahov. L. 1890 je bilo 1250 prebivalcev, med njimi 993 Slovencev in 257 Nemcev. Slovencev je torej (na znani »čuden« način) »izginilo« 188.

Razne vesti.

Dragocena knjiga. Papež Lev XIII. dobi v kratkem kakor darilo knjigo, kakoršna bi si želel imeti vsaki ljubitelj knjižnice. Vsi listi knjige si bodo podobni za las, ker bodo to sami — bankovci po 1000 peset. Darovateljica je neka pobožna Španjolka.

Slabi nasledki bolezni, kateri se navadno izemijo iz prav neznatnih železniških slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravočasno uporabo domačega sredstva »dra. Roze balzam za želedece«. Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglaš!

Trgovina in promet.

Pristojbina telefona Dunaj-Trst. V zadnji plenarni seji trgovinske zbornice na Dunaju je stavil član Schwitzer nastopni predlog: Glasom došli obvestil je za pogovor po telefonu med Dunajem in Reko via Budimpešta plačati 2 K, za pogovor med Dunajem in Trstom pa 3 K. To povišanje pristojbine za Trst se nikakor ne daje opravičiti po prostorni oddaljenosti in more oškoditi tržaško pristanišče nasproti reškemu. Zbornica naj se torej z ulogo obrne do ministerstva za trgovino in zaprosi isto, naj pristojbino za pogovore po telefonu s Trstom istotako zniža na 2 kroni. — Predlog je bil izročen v razpravo v zmislu poslovnika.

Telefonsko vprašanje v zbornici poslancev.

V predvčerajšnji seji poslanske zbornice so posl. Spinčič in tovariši interpelirali trgovinskega ministra radi telefonske zveze Trst-Rek in glede znižanja pristojbine mej Dunajem in Trstom. (Glej predstoječo notico.)

Književnost in umetnost.

3. številka »Slovenke« prinaša sledečo vsebino: Emancipacija, Zofka Kveder. — V nebesa. Kazimir Tetmajer. — Spomenik

možu. Zmagoslava. — Odprto pismo. Ivan Podlesnik. — Žena in politika. Rok Drofenik. — Slovanska politična tragedija. Stepan Radič. — O spolni vzgeji. Dragotin Lončar. — Nove knjige. — Beleške.

Brzjavna poročila.

Iz angleškega parlamenta.

LONDON 29. (B.) (Spodnja zbornica.) V razpravi proračuna vojne mornarice je izjavil parlamentarni tajnik admiralitete Forster, odgovarjaje na razna vprašanja, da je častnikom mornarice v ptujih deželah manje prilike za učenje tujih jezikov nego jo imajo častniki vojske, no poskrbelo se je, da se bodo častniki mogli učiti zlasti ruskega jezika. Istotako razmišlja admiraliteta vprašanje kako povspeševati učenje francškega in nemškega jezika mej kadeti.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 30. (B.) Kakor je izvedela Reuterjeva pisarna, se kitajska vlada — z ozirom na oporekanja Japonske in drugih vlastij, da ne bi bilo prav, ako bi Kitaj vodil dvojna pogajanja hkratu — pogaja z Rusijo, da bi se iz namenjenega dogovora glede Mandžurije izločile tiste točke, proti katerim vlasti oporekajo. In sicer naj bi se izločile dotlej, dokler ne bodo zaključena sedanja pogajanja v Pekingju.

Štrajk v Marzljaju.

MARZLIJ 30. (B.) Tukajšnji fabrikantje in trgovci so sklenili, da zasnujejo združenje, s katerim se bodo mogli uspešno postavljati po robu štrajkom.

Streljivo za Turčijo.

CARIGRAD 29. (B.) V zalogi v Hamburgu leži 2.800.000 komadov za turško vojsko določenih Mauserjevih patron. Te patrone prevedejo skoraj v Carigrad.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 30. (B.) »Times« javlja iz Balmorala včerajšnjega pne: Vodje Burov so včeraj provzročili, da je pri Balmoralu vlak skočil iz tira. Lokomotiva, štiri tovorni vozovi in voz za osebe so se p-evrnili; življenja ni zgubil nihče o tem.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vogal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik, Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Baronica de Reinelt uljudno vabi k mašam zadušnicam, ki se bodo darovale za njenega pokojnega soproga
NJ. EKSCLENCO BARONA
Karola de Reinelt
v ponedeljek 1. aprila t. l. ob 11. uri predpoludne v župni cerkvi sv. Antona novega.
Trst, dne 29. marcija 1901.

Dunajska filjalka
Financije vloge na knjižice s 4%.
 Posojila, berno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubloah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Jaz Ana Csillag

* svojimi 185 centimetrov
 dolgimi Loreley-lasmi do-
 bila sem jih vsled 14-me-
 sečne uporabe svoje samo-
 iznajdene pomade. To so
 najslavitejši avtoritete pri-
 znale za jedino sredstvo,
 ki ne povzroča izpadanja
 las, povspenjuje rast istih,
 pozivilja lasnik povspenjuje
 pri gospodih polno močno
 rast brk ter daje že po
 kratki uporabi lasem na
 glavi kakor tudi brkam
 naraven lesk ter polnost
 in ohrani te pred zgo-
 njim osivljenjem do naj-
 višje starosti.

Cena lončka 1 gl.
 2 gl. 3 gl. 5 gl.
 Pošiljam po pošti
 vsak dan, ako se
 znesek naprej pošlje
 ali pa s poštnim po-
 vzetjem povsem
 svetu iz tovarne,
 kamor naj se pošil-
 ljajo vsa naročila.

Ana Csillag
 Dunaj I., Seilergasse 5.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
 VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
 in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
 zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo
 zavoda za kemično analiziranje, ovlaščene od c. kr.
 avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
 in botelje kontrolna in garancijska znamka št. 137.
 To določilo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
 sterstvo radi pregleda kvariranja vina, ki stavlja v
 resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej kupi vino v moji zalogi, je
 gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego
 da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
 dati točnikom in konvalescentom, ker analizijski
 zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
 so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo
 imeti najbujnejša vina.

CENE:	liter po 32 novč.
Istrski teran	34
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz VISA	34
Vino Opello	38
Belo vino iz VISA	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
 ulica Legna št. 6 (Dvorišče).

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvo,
 ulica S. Francesco št. 2, I. n.
 (Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
 tudi ni od zadruge in se obrestujejo po 4%.
 Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
 zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
 na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%
 na zastavo po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Vino na dom

istrsko po 32 nvč. liter
 belo vipavsko » 36 »
 pristno, franko v množinah od 25 litrov
 naprej prodaja

Jože Furlan, gostilničar v Trstu,

„Andemo de Franz“
 v ulici Geppa št. 14

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljene-
 ga domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice z zaviti z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

Elizabetine ulice 5.

Za 10 K

Za 10 kron

genfska rem. ura iz plaque
 zlata je edina galvanično
 s 14 karatnim zlatom po-
 mešana dražestna ura, koja
 vsakdo ceni na 100 K. V
 resnici pa stane z bogato
 graviranim in odskočljivim
 pokrovcem, nepresečnim
 jamstvom v dobroti in
 preciziji da 5 let le 10 K; anker repa-
 sirana, 3 okrovi 14 K; remontoir iz prist-
 nega srebra, s 15 kamenčki, s 3 močnimi in
 bogato graviranimi srebrnimi okrovi, kot
 najboljša ura pripoznana, izvenredno močna
 16 K; nikelnasta, dobro regulirana 7 K
 50 stot. najelegantnejša verižica iz plaque
 zlata za gospode in dame 4 K.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

14 karatni zlati prstani

za dame in gospode pomešani
 s pristnim srebrom. Vsak
 prstan nosi c. k. novčarski
 pečat. Jamči se za dolgotrajno
 stanovitost. Biseri in barv.
 kamenčki so zelo umetno izbrušeni in se
 čudežno svetijo. Stane 2 K. močnejši 3 K;
 poročni prstani 2 K 25 stot. (za mero se
 vpošlje odrezek papirčka).

Privabljiva novost!
 Koncertna piston pi-
 šalka vzbuja povsod
 radi uje dobre konstrukcije solidnega iz-
 delovanja in nizke cene, veliko presenečenje.
 Brez sekirice zamore svirati vsak najlepše
 plesne komade, korač., pesni itd. Instrument
 ima 28 glasov, koje spremljajo kaj čudežno
 bas. Stane 5 K. Bogato ilustr. cenik gratis.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo, vzbuja slast in odvaja lahke. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

„Slovenka“

se prodaja v Trstu v naslednjih tobakarnah:

Lavrenčič (na trgu pred vojašnico), na kolodvoru južne železnice, Stanič
 (Molin piccolo), Majcen (ul. Miramar), Chiozza (Žitkova hiša), Ponte della
 Fabbra, Sv. Jakob, Sv. Anton stari. — Cena zvezku 20 novč. (40 stotink.)

Vsebinska 3. zvezka: Emancipacija. Zofka Kveder. — V nebesa. Kazimir
 Tetmajer. — Spom: nik možu. Zmagoslavja. — Odprto pismo. Ivan Podlesnik. — Žena
 in politika. Rok Drogenik. — Slovenska politična tragedija. Stepan Radič. — O spolni
 vzgoji. Dragotin Lončar. — Nove knjige. — Beležke.

Uredništvo in upravnništvo; Trst, Molin Piccolo 3. II.

Krompir za seme,

fine vrste, pošilja v vsakej možini vedno

Alojzij Kane

trgovec

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Trgov.-obrtina registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1, I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice drugih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega,
 če tudi ni član društva in se obrestu-
 jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
 davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
 menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
 in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
 in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.
 Poštno-hran. račun št. 837.315.

Ivan Godina

klepar (limar)

Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,

izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo
 po morju, in pri obrtnijah, tako nove
 kakor poprave bodisi iz jednostavnega
 ali dvostrokega pleha, zinka, lamarina, medi,
 bakra, pakfona itd.

Ivršuje kopke in sisalčke po naročbi.
 Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd.
 Vse po najnižih cenah.

Pozor!

Dekanci, Pobežci, Čezarijei,
 Škofije in ostali okoličani, ker se bli-
 žajo Velikonočni prazniki. — Pod-
 pisane ima svojo glavno zalogo jestvin in
 kolonijali na izbor v Dekanah št. 75.
 Tu dobite vsakovrstne moke za najfi-
 nejše pecivo, kakor so pinee itd. dalje
 otrobi, mlo, olje, kis, petrolej — a to vse
 po istih cenah, kakor v mestu!

Razprodaja tudi sveže goveje meso in
 razno prašičevino po zmerni ceni. — V go-
 stilni pa toči bela in črna vina do-
 mača pristna in za vaze (Veliko noč) bo
 pekel kruh za odjemnike po zahtevi.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

Nazarij Grizon,
 trgovec.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško

priporoča

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov
 in kalibrov. Znamenite in ojstrorelnne puške za
 šibce, risanice, lovske kratke puške in dvo-
 cevke za cele krogle iz dobrega kovanega materijala,
 najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
 Komade, ki ne ugajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam
 ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
 vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
 delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
 bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
 zmerno cene.

Slovenski cenik pošljam na zahtevanje brez-
 plačno in franko

Za 4 K 20 stot.

1. krasna dobra ura z 2 letnim jamstvom,
1. novčarka iz najboljšega usnja,
2. krasna uhana z imitiranimi biseri,
1. najfinejši žepni nožiček,
6. lepih žepnih rut,
1. garnitura manjšetnih in srajčnih gumbov iz double
zlata,
1. krasna kravata,
1. žepno toaletno zrcalo,
1. kravatna špila,
2. stnika za cigarete,
1. beležnica.

Vse te lepe predmete, mej kojimi velja smno
 ura toliko denarja, razpošilja po poštnem povzetju

S. Kessler,

skladišče, Krakovo.

Zaloga

tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev

in razprodaja na debelo in drobno

J. PERHAUC - TRST

Via delle Acque št. 12 (nasproti „Caffè Centrale“)

Velik izbor francoskega šampanja, penečih
 dezertnih italijanskih in avstro-ogerskih vin,
 Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella
 in Chianti. — Rum, Konjak, razna žganja
 ter posebni pristni tropinovec, slivovec in
 brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz do-
 tičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši.
 Razpošiljanje na deželo po poštnem povzetju.

Ceniki na zahtevo in franko.
 Razprodaja od 1/2 litra naprej.

Bl. ig. gosp.

Gabrijel Piccoli

dvorni založnik Nj. Sve-
 tosti papežu Leona XIII
 v Ljubljani.

Podpisani si usoja na-
 znaniti Vašemu blagorodju,
 da se je doposlana mi
 tinktura za želodec rabila z
 dobrim vspehom pri želod-
 čnem ter črevesnem ka-
 taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
 GRADEC, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov
 Provincijal:
 F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.
 Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli

Ljubljana.

Ze mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
 trpijo na bolečinah v želodecu in nerednostih v
 črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
 tinkturo, koja sem jaz sam uporabljal s prav
 izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem
 Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,
 duhoven.